СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 58. Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 12. марта, 1927. VOL. XXXV. No. 58. Jersey City, N. J., Saturday, March 12. 1927. THREE CENTS

MAR 15 1927 UNIVERSITY OF ILLINOIS

АНГЛІЯ ПРИНИМАЄ АМЕРИКАНСЬКІ ЗАПРОСИНИ ДО ТРИДЕРЖАВНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

СПОДІЮТЬСЯ ЗГОДИ ЯПАНУ.

ВАШИНГТОН, 10. марта. — Американський уряд дістав нині повідомлення від англійського амбасадора, що Англія згоджується на відбутте межинародної конференції трох держав в справі зменчення зорушень на морі.

Американські урядники висказують зі сього приводу велике вдоволення, сподіючися, що японський уряд піде слідом англійського та що й уряди Франції й Італії теж не посміють остати на боці.

АМЕРИКА ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ГРАБЛЕННЄМ ВУГУ.

УРЯД ПРИКАЗУЄ СВОМУ КОНЗУЛЕВИ В ГАНКАВ ДОМАГАТИСЯ ОХОРОНИ ІНТЕРЕСІВ.

ВАШИНГТОН, 10. марта. — Американський уряд приказав свому конзулеви в китайськім місті Ганкав запротестувати перед Евгеном Ченом, кантонським міністром заграничних справ, проти граблення американських маєтків кантонськими сторонниками підчас окупації Вугу.

Конзуль має теж зажадати сейчасової евакуації (опорожнення) всіх американських маєтків, занятих Китайцями, та належитої охорони для них.

МЕКСИКО РОБИТЬ КРОКИ ДО ВСПОКОЄННЯ АМЕРИКИ.

МАЄ СПРАВЛЯТИ НАФТОВИЙ ЗАКОН ПІСЛЯ АМЕРИКАНСЬКИХ БАЖАНЬ.

МЕКСИКО, 10. марта.—Серед високих урядників мексиканської републики виринула думка поправити мексиканську конституцію так, щоби вона могла вдоволити американський уряд.

В тій ціли малиби скликати надзвичайне засідання мексиканського конгресу та ухвалити на ньому зміну тих постанов мексиканської конституції, які відносяться до чужинецьких посідань нафтових теренів у Мексику.

ПРОФЕСОРИ ЗАЯВЛЯЮТЬСЯ ЗА РЕВІЗІЄЮ ВОЄННИХ ДОВГІВ.

ПРИНСТОН, Ню Джерзі, 10. марта. — Професори Принстонського університету пішли слідами професорів Колумбійського університету та видали публичну заяву за тим, що воєнні довги повинні бути облекшені. Ціла справа воєнних довгів малаби наперед бути наново отворена. Професори кажуть, що реорганізація світа вимагає основних перемін у сій справі.

ТОВАРИШІ ПІДДЕРЖУВАЛИ ЧЕРЕЗ 108 ГОДИН БЕЗНАДІЙНО ХОРОГО.

ШИКАГО, Илинойс, 10. марта. — Алберт Фрик, 22-літний студент, захорів оноді на параліж діяфрагми, себто болони, ро відділює груди від черевної ями. Через те, що такий параліж потягає за собою параліж віддихання, йому грозила сейчасова смерть. Його товариші стали ратувати його штучним віддиханнєм, працюючи над ним один за другим по 15 хвилин.

Деколи здавалося, що він поправляється, але остаточно по 108 годинах він таки помер. Був се перший того рода випадок в історії медицини.

ЛІКАРІ ХОЧУТЬ ЗОВСІМ ЗНИЩИТИ ДИФТЕРІЮ.

НЮ ЙОРК, 10. марта. — Нюйорський міський уряд здоровля в порозумінню з лікарськими товариствами та медичними осередками зібрався до повного винищення недуги дифтерії.

Мають вони почати сю роботу з того, що будуть поучувати громадянство про антидифтеричне серум, якого запущення в тіло запобігає занедужанню на сю недугу.

БАПТИСТИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ОПАНОВАННЯ ЦЕРКВИ МІЛІОНЕРОМ.

НЮ ЙОРК, 10. марта. — В місцевій баптиській церкві Кальварії відбувається тепер конгрес Баптиської Біблійної Юнії Північної Америки. На сих зборах виступила громадка делегатів проти впливу, який в баптиській церкві проявляє відомий міліонер Джан Ракефелер. Бесідники остерігали церкву, що коли не визволиться зпід упливів сього чоловіка, то вона стане філією нафтового підприємства Стендард Ойл Ко., котре контролює Ракефелер.

ЧЕСЬКОСЛОВАЦЬКИЙ УРЯД ДАЄ ДАРУНОК КАТЕДРІ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 10. марта. — Чеський уряд зложив для епископальної катедри Св. Івана Богослова в Ню Йорку в даруику дорогий свічник, зроблений артистично з чеського скла.

БУНТ АРЕШТАНТОК.

ДЖЕКСОНВИЛ, Флорида, 10. марта. — На фармі для арештанток прийшло нині до бунту. Бунт почався з голодового страйку вязничок, невдоволених з їди. Коли бунт прибрав розміри правдивої револьти, вязничні сторожі вжили проти жінок бомб з плачучим газом. Се вспокоїло бунт.

ПЕРШИЙ ПРИСУД ЛЕТНИЧОГО СУДУ.

БОНТОН, 10. марта. — На основі недавно ухваленого стейтового летничого закона суд засудив летуна Генрі Ларкина за літанне без лайсенсу на гривну в сумі 100 долярів.

В РУМУНІЇ РАДІЮТЬ З ПРИВОДУ ПРИЗНАННЯ БЕСАРАБІЇ ІТАЛІЄЮ.

БУКАРЕШТ, 9. марта. — В палаті послів, в урядах і на вулицях міста панує велика радість з приводу того, що Італія ратифікувала договір, яким приділено Бесарабію до Румунії. Ціле місто декороване італійськими і румунськими прапорами.

ДОВГІВ ФРАНЦІЯ ТАКИ НЕ ПРИЗНАСТЬ.

ПАРИЖ, 9. марта. — Теперішний французький парлямент цілком певно не погодиться на те, щоби сплачувати довги Америці і Англії на тих услівях, як списано договір. Таке враження загальне. Тимбільше, що зродилося воно в тім моменті, коли парлямент заявив свою згоду сплати довгів по $30,000.000 річно, як це запропонував Поанкаре. Кажуть, що тільки нові вибори будуть могли принести зміну.

ДОЛЯ ТВОБУ КАММЕРЕРА.

Всі памятають, скільки гроша виложив польський уряд на місію фінансового спеціяліста проф. Каммерера, який з цілим штабом знавців досліджував усі діри державного польського корабля і придумував способи, якби їх заткати. Ради, які списав американський знавець економічних справ, мусіли бути дуже цінні, бо їх переховували дуже дбайливо в міністерстві фінансів. Тепер цей цінний документ находиться в руках чужої держави, в якої інтересі лежить знати, якими способами мав би бути вдержаний польський скарб. Один з урядовців міністерства, підозрілий у цій трансакції — арештований. Цікаво, чи проф. Каммерер має ще копію свого твору, чи може за якийсь час буде приневолений вернутись у Варшаву для нових дослідів.

З ПОЛЬСЬКОГО ЗВІРИНЦЯ.

Аж з Лодзі попав у любачівський повіт якийсь помічник фотографа Гайслер, на те, щоби нападати на малолітні сільські дівчата у лісі та на дорозі. Деякі з жертв насилуваних ним занедужали. Поліція, після довгих розглядів, зловила його в Лодзі і певно сфотографувала для своєї колекції злочинних типів. — У Самборі почалась розправа проти Мехля Фішера-Шіка, обвинуваченого в тім, що на судний день убив свого шурина Макса Вольфа, хотів убити тестя і свою жінку. — Арештували у Львові 65-літнього сторожа дому при вул. Сикстуській 16 за те, що віднаймав свою хату на сходини принагідних пар. Називається він „Беда"; номен-омен.

ЖИДІВСЬКА МОВА ДЛЯ ПОЛІЦІЇ.

У ріжних містечках на окраїнах наших земель зорганізовано вільні курси жидівської мови для вжитку поліції. Наука цієї мови необовязкова. Ще за якийсь час почуємо, що поліція вчить по українськи.

ПОШАНА НАЦІОНАЛЬНИХ ПОЧУВАНЬ У ШКОЛІ.

Бельгійський посол Співрганзен вніс у парляменті інтерпеляцію до міністра освіти в такій справі: в одній народній школі на окупованій німецькій території учитель Бельгієць казав написати ученикові, синові бувшого німецького фронтового жовніра, за кару сто разів таке речення: „Бельгійці перемогли Німців". Згаданий посол підкреслює, що такий рід кари є доказом повної відсутности такту в учителя, який ображує почування ученика і нарушує закони держави, які кажуть, що дітей треба виховувати в любові до їхнього рідного краю. Міністер освіти відповів, що переведе в цій справі суворе слідство. А тепер прошу прирівняти з цим випадком тисячі випадків щоденно по школах польської держави, де примушують дітей иншої національности співати „Боже цось Польскен" і таке инше...

„НЕ ДАМИ ЗЕМІ..."

Цими днями в одним селі — як нам оповідають — на наше віче явилась громада місцевих Поляків, з наміром його розбити. Вони почали провокаційно співати „Не дами земі", рахуючи на те, що наші счинять бучу, а тоді поліція матиме притоку розвязати віче. Яке-ж було здивування настирливих гостей, коли й наші почали собі затягати у перекладі „Не дамо землі"... Провідна ідея цього гимну лишилась та сама, а вся ріжниця була лише в землі та походженні тих, що виросли на ній. Цей інцидент нагадує нам живо одну сцену, про яку у свій час писали з гумором чужинні часописи: Підчас окупації Рейнських провінцій англійською армією, в одній каварні Німці хотіли спровокувати зібраних там англійських офіцирів і підплатили орхестру, щоби вона заграла „Вахт ам Райн". Англійці не лише не запротестували проти німецького національного гимну, а навіть встали з місць і стоячи вислухали його з пошаною. Тоді один Німець, подразнений холоднокровністю синів Альбіону, підійшов до них і сказав: „То ви, панове, не знаєте навіть, кому ви віддаєте поклін?" „Чому ні?", відповів один англійський офіцир. — Собі. Адже тепер „Вахт ам Райн" це — ми". Здається, що „Не дами земі" також написане для нас.

ОЧИЩУВАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ.

„Слово Польське" пропонує фільольогам призадуматися над зміною польських-непольських слів „кухаж", „кухарка", „кухня" на слова більше польські „варца", „варчині", „варніца". Ми знаємо таких непольських слів, ще й узятих здебільша з „осоружної" німецької мови, більше: гандель, урльоп, гвалт, гміна, зегар, ринек, шпіталь, фартух, друк, преса, рахунек, ратунек, пакунек, обцас, шнурек, кошт, решта, цинба, шина, зупа, дах, фляшка, штрека, трафунек, повішованє... — новинка зросла би до малого словника, якби вичислити найважніщі.

ДЕРЖАВА, ЩО ПРОГРАЛА СВІЙ СКАРБ У КАРТИ.

Те, про що мріють богачі, банкроти, пошлюбні пари і таланти без гроша — здійснили цими днями якісь два Австрійці до спілки з двома Англійцями. Розбили банк у Монте-Карльо. Не львівським способом, як наші вломники, а як джентельмени, при зеленім столику, граючи в „трент" і „карант", вигравши по пів міліона. Вся держава Монако (яка, мимоходом кажучи, є більша від своєї столиці Монте-Карльо на одну львівську вулицю) лишилась два дні без гроша. Рулетка є єдиним джерелом доходу цієї вічнософняшної держави, чи пак: готелевого та касинового заведення для шукаючих „щастя" у грі з усіх закутин світа. У світ іде нова електризуюча вість: більш як міліон виграли такі і такі при зеленім столику у Монте-Карльо. Сама дирекція цієї золотої „печери гри" добре подбає за те, щоби розтрубіти про цю свою катастрофу. Навіть таке тимчасове нещастя є для неї найкращою рекламою. За ці дві великі виграні заплатять сто разів більше сотки инших, які захотять піти слідами цих вибранців долі. Бо Монте-Карльо живе людською легкодушностю і власним тверезим обрахунком. Це мабуть єдине місто у світі, де ніколи не повідомляють про смерть, де не видко похоронів і де азарт чужинних гостей забезпечує спокійне життя 10,000 підданим мініятурної держави. Держава, що програла цими днями весь свій скарб у карти — завтра буде знову всміхатись, бо напевне „відібється".

ХТО БУВ САМОВИДЕЦЬ?

Іменем Самовидця охрестив П. Куліш невідомого автора одного з найцінніших козацьких літописів, що дуже вірно описав історичні події у Придніпрянщині від повстання Хмельницького до перших літ XVIII в. Хто такий був Самовидець, се питання розглядав видавець літописцу Орест Левицький в 1878 р. і дійшов до погляду, що літописець був родом шляхтич, один з тих, що пристали до козацького війська; на се вказують доволі гострі вислови про козаків та видиме співчуття для людей „значних".

В київській „Україні" 1925 р., кн. 5., молодий історик В. Романовський старається зібрати докази, що таємничим літописцем був Роман Ракушка-Романовський, один з визначних козацьких старшин. Він родився коло 1620 р. в Ніжині, за Хмельничини був реєстровим козаком і потім „дозорцем скарбу війського" в ніжинськім полку; дальше став у тім же полку суддею, сотником, а за гетьманства Брюховецького став генеральним підскарбієм та перевів ряд реформ в області фінансів Гетьманщини. По упадку Брюховецького перейшов до Дорошенка, але кинув шаблю, став священиком і осів у Брацлаві. В 1670 р. їздив до Царгорода. Пізніше, за Самійловича вернувся на лівобічну Україну і умер як священик у Стародубі в 1702 р.

ЮГОСЛАВІЯ ПРОТИ ПРИЛУЧЕННЯ БЕСАРАБІЇ ДО РУМУНІЇ

БІЛГОРОД, 10. марта. — В урядових кругах подають, що Югославія ніколи не погодиться з прилученнєм Бесарабії до Румунії і такого договору не затвердять, хиба що Росія сама на це дасть свою згоду.

(Югославія всеще говорить про Росію, забуваючи, що Бесарабія це українська земля, яку ділить від земель Великої України тільки Дністер).

ШТРЕЗЕМАН ПРО ПОЛОЖЕННЄ В ЕВРОПІ.

ЖЕНЕВА, 10. марта. — Німецький міністер заграничних справ Штреземан, який прибув на засіданнє Ради Ліги Націй, дав представникам преси слідуюче інтервю:

Цілком певно не було би прийшло до світової війни, колиб перед 1914 роком була така інституція, яка моглаб скликати наради заграничних міністрів ріжних держав. Особистий контакт і устна виміна гадок булаб скорше прочистила атмосферу та усунула трудноші як дипльоматичні ноти.

Минається з правдою те, що голосять про Чемберлейна, що подають московські Ізвестія, що Англія обіцює Німеччині зворот Шлеска і коридора — чиста фантазія.

Німці будуть працювати в дусі Локарна і старатися легальною дорогою діпняти сего, що їм належиться. В першу чергу хочуть вони евакуації Надренії, бо годі говорити про пацифізм, коли в Надренії на німецькій території всеще стоїть 100,000 чужинецького окупаційного війська.

Европа без совітів не може прийти до нормального стану. Вона не може зрівноважити себе економічно, ні не може розсвинутись. Бо це неможливо оставити на боці 150 міліонів населення. Тому треба совіти втягнути до кооперації.

ПОВОРОТ УРАГВАЙСЬКИХ ЛЕТУНІВ.

МАДРИД, 10. марта. — По цілотижневій неволі дісталися вкінці майор Лярре Борджес і його три товариші, летуни до міста Кейп Джубі, на волю. Вони оповідають, що були змушені злетіти на сушу, щоби поправити аероплян. Тут захопили їх магометанські племена, які обсервували їх лет і догадувались, що їм приключилось нещастє. Буря відорвала крила і понесла їх в море, а летунів забрав начальник племени. З летунами обходилися дуже добре, бо надіялися дістати добрий окуп. Такий окуп дійсно дістали.

ХВАЛИТЬ АМЕРИКАНЦІВ.

БЕРЛІН, 10. марта. — Др. Артур Ліберт, менаджер Кантівського Товариства, подав, що в Европі мають смішні поняття про Американців. Думають, що Американці позбавлені всякого ідеалізму і романтизму. Тимчасом правдивий Американець, по думці Ліберта, це людина з широким світоглядом і з великою відвагою. Американець стоїть висше Европейця не тільки що до сили, але й що до простоти думання. Американець не є до нічого упередження. Він не літає по небі, тому красше бачить те, що діється на землі. Американізм не робить з чоловіка машини. Твори Американців рівняються найкрасшим творам з часів готійських і римських.

ІТАЛІЯ ПОКОРИЛА ЗБУНТОВАНИХ НА СОМАЛІ.

РИМ, 10. марта. — Міністерство кольоній подає, що здушено бунт, який підніс султан Осман Магмур в Обої і Міертей в італійській кольонії Сомалі.

Поконано всі збунтовані племена, а султан втік на англійську землю, ховаючись під протекторат Англії.

ІТАЛІЯ ЗАГОРНЕ АЛЬБАНІЮ.

ВІДЕНЬ, 10. марта. — Епископ Фан Ноллі, бувший альбанський премієр, повідомляє, що Італія забере Альбанію. Одинокий спротив може прийти тільки з боку Югославії. Бо хоч альбанський нарід ворожо настроений до Італії, то всеж таки він безсильний. Епископ думає одначе, що Югославія підопре Альбанію оружем, а тоді не легко прийде Італії.

БЕРЛІН В РУКАХ АЛІЯНТІВ.

БЕРЛІН, 10. марта. — Деякі берлінські газети подають, що в тяжких для Німеччини часах чужинці, які походили з аліянтських чи невтральних держав, закупили за малі гроші в Німеччині великі маєтки. В самім Берліні викуплено домів за $500,000,000. Та другі часописи глядять на те трохи холоднійше. Вони кажуть, що чужинці вправді закупили ті доми, але великої користи з них не мають, бо їх обтяжено такими великими таксами і заробковими податками, що вони не годні навіть тих домів позбутися.

НОВИЙ ВИБОРЧИЙ ЗАКОН В ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 10. марта. — В палаті послів предложено проект виборчого закона. Після него ділять Францію на 587 виборчих округів. Один посол буде припадати на 100,000 мешканців. Є надія, що цей закон перейде.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ БУДУЄ НОВІ ВОЄННІ КОРАБЛІ.

ЛОНДОН, 10. марта. — Мимо пертрактацій про розоружнення конференції, Велика Британія має в програмі нову розбудову своєї фльоти. В сім році призначено кошта на будову 20 більших і менших кораблів. Будова розпічнеться допрова в осени, по відбуттю запропонованої президентом Кулиджом розоружної конференції.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA“ (LIBERTY)
FOUNDED 1893
[illegible] newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи“: 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАШІ ДІТИ

Добрі діти родичам вінець, а лихі конець. Та не тільки родичам. В дітях бачимо прецінь будучність нації, а тут ще й будучність нашої іміґрації. І мабуть тільки тому, що це дуже важна справа, так мало в нас присвячують їй уваги. Бо доперва тепер, коли загал наш почав розбиратися в наших шкільних справах в Америці, почали підноситися голоси, які торкаються духового, морального і національного виховання дитини.

Один з наших читачів нарікає на американські діти, що вони пусті, що не вміють віддати пошани старшому та підносить, що в школі треба звертати головно увагу на моральну сторону виховання дитини. Нарікання можна вичитати і в американській пресі. І в Америці ломлять собі голову над тим, як би поправити теперішну молодь, з якої рядів виходить стільки самовбийств, а ще більше грабіжей, вбийств, крадежей та инших злочинів. Важна це проблема. Так важна, що злучила в Ню Йорку католицьких священиків станути в одні ряди з протестантськими прічерами і жидівськими рабінами в справі спільної акції над піднесенням моралі серед молоді.

Вже з того бачимо, що діти в Амерції наражені в теперішних часах на велику небезпеку морального упадку. А такий упадок це не тільки траґедія їх самих і їх батьків, але й траґедія цілої нації. Тому розумні Американці заздалегідь стараються сему лихови зарадити.

Коли в Америці з дітьми недобре, то особливо погано представляється справа з вихованнєм дітей іміґрантів, які всеще виповнюють найчорнішу роботу, важко працюють з дня на день і не мають дуже часто навіть спромоги доглянути своїх дітей і на них впливати. Добре поставлена українська школа могла би віддати нам і під тим оглядом велику прислугу, але такої школи на разі ще не маємо.

Але є ще один ратунок для нашої молоді. А є ним приналежність до У. Н. Союза. Родичі, які вписують дітей в члени У. Н. Союза, не тільки забезпечують себе перед нещастем на випадок смерти дитини. Вони забезпечують і дітей, бо придержують їх в той спосіб легше при своїй мові, вірі і традиціях, поширяючи благодатний моральний вплив У. Н. Союза і на своїх діточок. Бо У. Н. Союз це одна родина. Це одна каса і одна контроля, не тільки матеріяльна, але й моральна. У. Н. Союз здає собі з того справу, що його будучність лежить в діточках його членів. На ті діти рішив він тепер звернути особлившу увагу, щоб заховати їх національно і морально здоровими і сильними. Треба отже ті діти тільки вписати до Союза.

Ол. Черкавський.

НАЦІОНАЛІЗМ І ДЕРЖАВНІСТЬ

Переживаємо вік пробудження і народин народів. Пробуджуються народи, що колись були самостійні, але з приводу невідрадних обставин стратили самостійність. Народжуються нові народи з неопреділених досі ріжних племен і ріжних рас. По великій війні записала історія воскресення кількох, давнійше самостійних, опісля поневолених народів. До цієї катеґорії належать наші найблищі сусіди: Чехи, Поляки, Литовці. На наших очах повстають і підіймають голову поневолені народи усіх частин світа і домагаються самостійности. До цієї катеґорії народів належимо і ми, Українці. Не конець на цьому. Самостійні народи, з ясно означеним національним обличчям як пр. Німці стремлять послідовно до злучення всіх своїх етноґрафічних територій в одну цілість, а народи, що злучили в один державний орґанізм всі свої національні території, стараються цей національний характер їхніх державних орґанізмів закріпити. Двигуном всіх цих національних рухів є суспільна струя, що її звемо **націоналізмом.**

В парі з розвитком націоналізму розвивається і протилежна струя — **інтернаціоналізм.** Скрізь на земськім ґльобі, де тільки людська суспільність осягнула такий степень розвитку, що змогла зорґанізувати себе у державу, скрізь ведеться завзятий бій між цими двома струями: націоналізмом і інтернаціоналізм. Перший закликає споріднених кровю, життям-буттям та історією до боротьби за самостійну національну державу; другий мобілізує сили, щоб затерти межі поодиноких держав в користь всесвітньої сімї народів. Перший проповідує національну і суспільну співпрацю, другий клясову орґанізацію суспільности і здійснення своєї програми шляхом диктатури одної кляси над другими. Безсторонний глядач, що захоче збагнути **основу** цієї завзятої суспільної боротьби і розвязати загадку обох противних світоглядів, ріжних політичних і суспільних програм, плятформ і кличів, побачить, що ця боротьба, ведена ріжними способами і засобами, зводиться до одного: до боротьби **за істнування або неістнування держави,** точнійше: **національної держави.**

Доказом цього є історія і досліди над розвитком людської суспільности.

Сучасен суспільство світа складається з держав, як найвисшої форми сучасної суспільної орґанізації. Держави заключають у собі ріжні менчі суспільні орґанізми, а основою їх істнування є **одиниця.** І не тільки основою, але й **метою** їх істнування та їхньої праці. Держава і всі прочі суспільні орґанізації істнують і повстали на те, щоб забезпечити істнування і служити потребам **одиниці.** Вже старинна фільософія передала нам в спадщині правду, що чоловік є **товариським** сотворінням. Не живе одинцем, але в **громаді.** Основою спільного життя одиниць в одній громаді **є вроджене** чоловікови почуття **солідарности,** випливаюче з боротьби з природою. В цій боротьбі витворилася вже в найнизшій суспільній орґанізації чоловіка, то є в родині певна система, певний плян боротьби, опертий на **поділі праці** між членами цієї орґанізації. Сучасна наука про суспільність (соціольоґія) доказує, що всі суспільні орґанізми від найнизшого до найвисшого опираються **на двох законах: солідарности і поділі праці.** І сучасна держава, найвисша форма суспільної орґанізації, не є нічим иншим, як **найвищою формою сучасного суспільного поділу праці.**

Закон солідарности покликав до життя у людськім суспільстві суспільні орґанізації, закон поділу праці витворив між людьми ріжні стани і професії. Відношення цих станів і професій до себе і до суспільної орґанізації, у нутрі котрої істнували, не все було гармонійне. Історія розказує нам про перевагу одного стану над другим. Людська суспільність переходила і тепер ще переходить ріжні недуги. І тут зроджується **інтернаціоналізм.** Все лихо у світі добачує він у роздібленню людства на малі державні орґанізми. Жадає знесення державних кордонів і получення всіх земель світа в один суспільний орґанізм. Рівнобіжно появляється наука оперта на **хорих проявах суспільної орґанізації** про те, що людство ділиться на кляси, на ворожі табори, що заступають ріжні господарські інтереси. Одні жадають уздоровлення суспільних відносин в сей спосіб, щоби провід і владу віддати найліпшим і найрозумнійшим, инші, що право до влади мають лише чорноробочі, що двигають на своїх плечах всі суспільні тягарі. Очевидно, що піонїри інтернаціоналізму не визнають нації як окремої суспільної одиниці, ані права народа вирішувати самому про свою долю. **До цього табору належать м. и. і всякого рода соціялісти до комуністів включно.** Спільною їх прикметою є будова їхніх світоглядів на **законі боротьби кляс,** що вступив на місце закона про поділ праці, а закон суспільної солідарности визнають тільки **в межах кляси,** що заступає **ці самі** господарські інтереси. В консеквенції проводять боротьбу **всіх** проти **всіх** аж до оконечної побіди і диктатури одної кляси, що заведе і зреформує цілий світ після своєї рецепти.

На протилежнім становищи стоїть **табор національний.** Як реакція на інтернаціональні кличі і теорії протиставить їм природний гін кождого суспільного орґанізму, випливаючий з основних, природою чоловікови даних стремлінь: **життя і розмножування.** Прикмета ця дана не тільки чоловікови-одиниці, але й родині, родови, племени й народови. Вже найнизша клітина суспільної орґанізації, то є родина, являється орґанізацією не тільки господарською, але в першій мірі орґанізацією опертою на **спільности крови.** Її завданням не тільки удержання себе при життю, але й скріплення власної сили і продовження власного покоління. Наука стверджує, що первісні суспільні орґанізації покривалися з орґанізаціями опертими на спільности крови, походження від спільного предка і що ці родинні чи племінні орґанізації стали основами, на котрих витворилася найвисша форма суспільної орґанізації — **держава.** В круговороті історії людства бачимо, **що почуття спільности крови у первісній і сучасній родині, це угольний камінь, на котрім зріс згодом сучасний націоналізм.** Чоловік не скотина. По заспокоєнню потреб наскрізь господарських зроджується у нього потреба заспокоєння ще й душевних. А ці душевні потреби, це плекання його родинних, родових, племінних, національних цінностей. Хоч природний гін чоловіка, щоб забезпечити істнування свого роду, свого потомства є наскрізь фізичним, то забезпечення істнування потомства, роду, племени, народу добачуємо в першій мірі в духовій діяльности чоловіка.

Сучасні держави як найвисші орґанізації суспільного поділу праці заспокоюють тільки одну сторінку життя своїх горожан: фізичне істнування одиниць, як таких. Але не заспокоюють потреб одиниць, як членів колективу, що опираються на спільности крови, походження, спільного минулого. Сучасний націоналізм, це суспільна струя, що поставила собі за ціль виповнити цю прогалину. Він стремить, щоб держава забезпечила також істнування **народа,** як своєрідного суспільного колективу.

В протиставленню до інтернаціоналістів добачує націоналізм хибу сучасного суспільного устрою не в протилежних господарських інтересах станів чи кляс, але в хибній орґанізації самої **держави,** що, уважаючи себе тільки орґанізмом господарським і заспокоюючи лише матеріяльні потреби горожан, полишила на боці й оставила власній долі плекання і заспокоювання їхніх духових потреб, випливаючих з приналежности до иншого спільного національного орґанізму. Не стало цього двигуна поступу і розвитку, яким було у родині і племени почуття спільности крови. Через те не стало і цієї сили, що вязала б горожан в одну сімю — і держава затратила своє первісне призначення: служити загалови.

Оце завдання, перетворити державу на суспільну орґанізацію, таку, якою **повинна бути** і в зарані свого повстання **була,** взяв на себе націоналізм. Націоналізм, що стремить до забезпечення всебічного розвитку народа, стремить до здійснення цієї цілі **у формі самостійної національної держави,** як найвисшої форми суспільної орґанізації, яку доси витворило людство.

(„Український Голос“.)

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Витинки з ріжних ґазет надіслали до редакції пп.: о. Лев Левицький, Клівленд, Огайо; Іван Хороший, Рочестер, Н. Й.; С. Терлецький, Вест Істон, Па.; Григорій Гнатів, Моделтавн, Н. Й. Спасибіг.

Г. Пелех, Портленд, Оре. — Дуже жалуємо, але містити не можемо. Всяка відозва, а ще така як від інвалідів мусить бути підписана коли не комітетом то хоч особою. Люди мають право знати, хто це пише і на чиї руки вони мають слати жертви. Тому перепишіться з тими, що до Вас пишуть з Парижа і скажіть їм, хай пишуть від комітету і подадуть підписи.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться о 3-ій год. пополудни, в неділю, дня 13. марта, в церковній гали на Grand St. Щоби збори не протягати до пізна в ночи і не нудити членів довгим стояниям і чеканням під галею за другими членами, проситься зрозуміти це і ставитися на збори точно на означену годину. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, щоби не наражуватися на страчення прав, означених статутом. Також кождий член повинен на цім мітінґу заплатити декляровану жертву на Сиротинець У. Н. Союза. — Стефан Баюс, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 65, повідомляє що вертьрічний мітінґ відбудесь о 1-ій годині пополудни в неділю, дня 13-го марта, в гали шкільній при South St. & Green Ave. На порядку нарад справоздання контролі, а також збірка на Сиротинець-Приют при У. Н. Союзі. Неявившийся член або урядник підлягає карі після статута. — Яків Крaсновський, предс.; Василь Левчик, секр.; Теодор Федош, касієр.

ЯК РОЗВИВАЛИСЯ ПОГЛЯДИ ЛЮДИЙ НА ФОРМУ ЗЕМЛІ

(Стаття Івана Франка на основі статті Андру Диксона Гвайта).

(2)

Ціла теольоґічно-наукова будова була скомпонована дуже старанно, і, головно, скрізь попідпирана цитатами зі св. Письма. Виходячи з вислову ужитого в IX. розд. Посланія до Євреїв про „скинію в пустині“, Козма настоює на тім, що те реченнє дає нам ключ до зрозуміння цілої будови світа. Значить, увесь світ збудований по пляну жидівської „скинії завіта“ — подібний до подовгастої скрині. Входячи в деталі, він цитує ось які слова Ісаїї: „Він сидить на крузі земнім, простер небо як ризу і розвинув його мов намет, щоб жити в ньому“, а також уступ із книги Йова, де говориться про „стовпи небесні“. Все те він убрав у свій систем, і розсипає, як йому здається, скарби премудрости.

Ся простора скриня поділена на два поверхи, горішній і долішній. В долішнім живуть люде і порушуються звізди; він накритий першим міцним склепінням або твердю, над якою живуть ангели, що їм приділено занятте — порушувати та провадити сонце й планети там і назад. Далі автор бере цитат із Битія: „І учинив твердь посеред вод і відділив води від вод“ і инші подібні слова тоїж книги, та слова Псальма: „Хваліть його небеса небес і води, що повисше небес“, і скинувши всі ті шматочки думок до свойого горнила, витоплює з них пересвідчення, що над першим склепінням находиться величезний збірник повний води. Далі бере вислов книги Битія про „вікна небесні“ і виводить із него теорію про реґуляцію дощу, яка відбувається так, що ангели не тілько попихають та гонять по небі небесні світла, але також відчиняють і замикають небесні віконця, якими тече вода.

Щоб пізнати вигляд земної поверхні, Козма, держачись інтерпретаторської методи установленої в церкві Оріґеном і иншими старими отцями, застановляється над столом, на якім були виставлені „хліби приношення“ в жидівській „скинії“. Поверхня того стола переконує його, що земля так само плоска, а його розміри доказують йому, що вона в двоє так за довга, як широка. Чотири роги стола, се символ чотирьох пор року; дванацять бохонців хліба, се дванацять місяців; посудина з водою на столі доказує, що земля облита довкола океаном. Поясняючи рух сонця Козма завважує, що на північній стороні землі находяться великі гори, за якими ховається сонце в ночи. „Та деякі коментатори — додає він — не хочуть вірити сьому, але думають, що сонце на ніч западає в безодню, з якої його видобувають рано“.

Годі здумати щось більше забавного в своїй простоті, як Козмове резюме всіх сих величних доказів. Він заявляє: „Ми твердимо разом із Ісаією, що небо обіймає весь світ як склепіннє, разом з Йовом, що воно злучене з землею, і разом з Мойсеєм, що довгота землі більша від її ширини“. Трактат кінчиться шумними запевненями, що не тільки Мойсей і пророки, але також ангели й апостоли признають правдивість сего погляду і що в судний день Бог повкидає до пекла всіх тих, хто не прийме його.

Хоча сей погляд був зачерпнений із св. Письма, то проте, як ми бачили, він був випливом розвою релігійних думок, що почалася давно, заким були написані ті святі тексти на які покликається Козма. Зовсім не диво, що Козма, родовитий Єгиптянин, мусів приняти ту зроджену над Нілем теорію, якої образи бачимо й доси в будові єгипетських храмів і яка тут мусіла розвитися далі при помочи жидівських святих книг. Але теольоґічний світ не знав нічого про те глибоке поганське корінне, що лежало в основі сего погляду; його принято як дійсний твір божого вітхнення і довгі віки він уважався незрушимою, на св. Письмі опертою правдою. Богато найчільнійших мужів у християнстві повертали свої сили на те, щоб підпирати його новими цитатами і будувати на ньому нові теольоґічні висновки; його основа вважалася безумовно правдивою і безпосередно відкритою Всемогучим. Ще на склоні середних віків Іван із Сан Джемініяно робив розпучливі зусилля, щоб уратувати його. Так само як Козма, робить і він жидівську скинію своєю вихідною точкою і доказує, що всі нові погляди можна погодити з біблійними вказівками про вигляд, розмір і устрій світа.

Із сего прастарого образу світа як якогось дому з небом як горішним поверхом і з землею як партером випливали важні теольоґічні погляди в мітольоґіях поганських, у жидівській і християнській. Спільні всім були леґенди про проби смертних — дістатися з долішнього поверха до горішнього. Сюди належать грецькі леґенди про ґіґантів, що силкувалися вдертися на небо валячи гори на гори і були зіпхнені в низ; хальдейська і жидівська леґенда про злочинців, що в Вавилоні задумали збудувати „вежу, яка сягала-б аж до самого неба“; Єгова — кажеться там — зійшов у низ із неба, щоб бачити її і спинив її викінченнє „помішаннем язиків“. Сюди належить індійська леґенда про дерево, що хотіло вирости аж до неба і було проклятe Брагмою, і в кінці мексиканська леґенда про велетнів, що хотіли дістатися до неба і збудували піраміду в Чолюлї, та були звержені до долу небесним огнем.

Міти, в яких основі лежить сей ґеоґрафічний погляд, розвивалися буйно протягом тисяч літ. Вступлення на небо і зіступлення з неба, вознесення, восхищення, благовіщення, оповідання про людей „узятих живцем на небо“ і повернених відтам знов на землю, про ангелів, що літають між небом і землею, про громи, що спадають із неба, про могутні вітри, що виходять із його рогів, про голоси, що говорять із горішнього поверха на долішній до людей у низу, про хвилеве відчинювання брам небесних, щоб показати блаженство добрих, про „знаки і чуда“ вивішувані на небі на осторогу злим, про інтервенції всякого рода починаючи від поганських богів, що сходять у низ із ріжного рода порученнями, аж до Єгови, що сходить у низ, щоб проходжуватися по Едені в вечірнім холодку, і до святого Марка, що злітає з неба на венецьку торговицю, щоб розломати кайдани на невольнику, — все се прояви одного й того самого широкого розвою мітів, що буйно виросли з того ґеоґрафічного насіння.

Та ся еволюція не кінчиться на тім. Розуміється, при такому погляді, коли небо було піддашем, пекло було пивницею; і коли можна було виходити на небо, то можна було зступати й до пекла. Пекло було так близько, зносини його жильців із мешканцями землі понад ними були ненастанні і творять широчезний відділ у середньовіковім письменстві. Данте змалював дуже живо ту концепцію про місце пекольного огню, але та сама концепція була нераз поважною перешкодою для ґеоґрафічних дослідів. Не один смілий моряк, що щасливо уйшов від хижих морських розбійників і грізних бур, тремтів при самій думці, що може зі своїм кораблем упасти в один із пекольних отворів, які загальне віруванне умістило в Атлянтійськім океані в недовідомих віддаленнях від Европи. Отсей страх моряків був одною з многих перешкод у великій подорожи Колюмба. В одній середньовіковій книжці, що подає навчанне в формі розмови, находиться ось яке місце:

Питанне: Чому сонце сходячи буває таке червоне?

Відповідь: Бо воно в низу бачить пекло.

Але старинний зарід наукової правди в ґеоґрафії, погляд про кулястість землі, жив потаємно. Хоча велика більшість старих отців церкви, а особливо Ляктанцій, чули в низу пекольний клекіт згідно з висловами приписуваними Ісаії, Давидови і св. Павлови, то все таки й вірнійші погляди Евдокія та Арістотеля не могли попасти в забуттє. Климент Александрійський і Оріґен ще боронили їх, Амброзій і Авґустин сяк так допускали їх, а коли після Козми вони занепали на сто літ, то віджили на ново у великого вчителя церковного південної Европи, Ізидора Севільського, який хоч опутаний пануючою теольоґією в многих инших питаннях, у сьому спротивився їй. В VIII. віці подібна заява вийшла на півночи Европи від иншої великої церковної поваги, від Беди. Та против оживлення старої правди свята теорія боролася довго і завзято, хоч і надармо. Визначні поваги пізнійших віків, як Альберт Великий, св. Тома з Аквіну, Данте і Вінкентій з Бове, були змушені приняти погляд про кулясту форму землі, а коли наближилися новійші віки, ми бачимо, що сю правду признає величезна більшість мислячих людей. Реформація з першого разу не була в повні прихильна ліпшому поглядови. Лютер, Мелянхтон і Кальвін були занадто строгими прихильниками букви св. Письма. Навіть Цвінґлі, хоч загалом більше широкозорий, був що до сеї точки недоступний ліпшому розумінню і держався погляду отців церковних, що велика твердь небесна ніби стеля ділить небо від землі, що над нею находиться збірник води й ангели, а в низу земля й люде. Широкий простір, який давали реформатори незалежній думці в загальних питаннях, на ділі зводився до спекуляцій над тим, як виглядав той світ, що окружав Еден, яке значінне мала розмова вужа з Евою і т. и.

В часах, що безпосередно настали по реформації, справа пішла ще гірше. Лютерове та Кальвінове розумінне св. Письма зробилося святим і його держалися так само завзято, як і самого св. Письма. Коли Калікст, інтерпретуючи Псальми, осмілився піддати сумнівови віруванне буцім то „води над небом“ містяться в величезнім міцнім збірнику, його люто закричали як еретика.

В останніх роках XVI. в. Музеус викладав подання книги Битія і твердив, що насамперед Бог зробив небо немов дах або склепінне, потому все те, що рушається під ним, а тілько по трьох днях сотворив землю в низу. Але тимчасом нова, наукова думка про форму землі здобула собі докази, яких не можна було переперти ніякими мудрованнями ні цитатами, і навіть найзагорільші теольоґи мусіли як могли підладжувати до неї свої біблійні теорії.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ФАРБОВАНІ ЛИСИ.

Взявши до рук часопись Свободу з дня 25. лютого с. р., і вичитавши там новинки про зїзд українського духовенства та про їх меморіял, я дуже зрадів, що ї наші священики протестують проти всякого вмішування Польщі в наші церковні справи.

З великим заінтересуванням прочитав я дальше імена українських священиків, котрі підписали ними ухвалений меморіял. Мені здається, що се дуже добре сталося, що українські священики остаточно рішили виразно сказати народови, котрі з них стоять з народом, а котрі з них стоять за епископську політику. Тепер кожда церковна громада буде вже виразно знати, з ким держить її священик. Не буде вже тепер фарбованих лисів, які перед народом заявляють, що вони проти епископа, а перед епископом хваляться, що вони проти народа.

Як народ побачить, котрі священики стоять з ним, а котрі за польською політикою, тоді допера народ буде міг виразно взятися до остаточної роботи, якою мусить бути не що иншого лишень те, щоби ті, що служать народови, мали піддержку від народа, а ті, що приязні польській політиці, дістали піддержку від Польщі.

Се прочистить немало воздух у нашій політиці, бо кождий буде міг старатися в кождій справі поступати виразно так, аби було видно, хто з ким держить. Мені видиться, що в цілім нашім народнім життю віє духом виразности. Кождий хоче показати себе вчинком, а не словами, з ким і за він стоїть. Досі в нас звичайно лишень говорилося словами про те, якто ми будемо свій нарід визволяти, і таке инче. Нині вже інакшим духом серед нас віе. Зачуваю приміром, що Товариство Запорозька Січ, відділ 283. У. Н. Союза на своїх зборах постановило стати членом Товариства Просвіти у Львові та завести в себе читальню. Дуже гарне й корисне діло. Слава й честь Січовикам за те. Щасть їм, Боже, в ділі та дай, щоби їх слідами пішли всі браття-Українці та стали членами Просвіти. Як ми се зробимо, тут ми покажемо ділом, як добре ми розуміємо вагу освіти та потребу піддержування своїх потрібних інституцій не словом, не резолюціями, але ділом, своїми жертвами, своєю щирою працею.

Як ми для свого народа не будемо лишень говорити, але будемо робити, ділом його любити, чином його визволяти, тоді не довго наш нарід буде побувати в неволі.

Борислав Мокієвський,
Оборн, Н. Й.

МУСТАФА КЕМАЛЬ ПАША І ТУРЕЦЬКІ ЖІНКИ.

Турецький диктатор Кемаль Паша став тепер сензаційною особою всіх европейських та американських газет, а „Ню Йорк Амерікен" ставить Кемаля Пашу на рівні з Лінкольном, бо каже, що Абрагам Лінкольн вивів з неволі чорних нігрів, а паша вивів з неволі турецьких жінок. До недавна сотки тисяч турецьких жінок томились по запертих гаремах турецьких магнатів. Їм не вільно було опускати мурів гаремів під карою смерти. Тисячі літ томився в тих мурах найкращий цвіт турецького жіноцтва.

Кемаль паша положив кінець тій неволі, здер занавісу рабства та пониження, вигнав з цеї неволі тисячі невільничих жінок, здер з їх очей ганебний турбан, що закривав їх лице перед світом та сказав: жінко, ти вільна, користайся правом на рівні з мущиною. Коли забобонний інстинкт жінок ставив опір цему розпорядкови, паша видав приказ, що поліція, зустрівши на вулиці завельоновану Туркиню, мала право її арештувати. Він приказав жінкам стричи волося на взір Американок та впровадив европейську ношу. Тисячі опорожнених гаремів остали без людей. Паша і тут дав собі раду. Казав їх відреставрувати і завести спортові клюби, щоб жінку, сплутану віковою неволею та сповиту турбанами та вельонами, зробити живійшою, сміливішою. Паша запроваджує загальні публичні танці, запросивши до цего американських та французьких танцюристів, щоби вчили европейських танців.

В Константинополи в публичній салі офіцири обступили довкола зібраних жінок і кождий Турок мусів брати дівчину і йти гуляти. Хоч не вмів а мусів йти в танечний вир. Дальше запровадив він так звані свіміні клюби, які дарують великі нагороди тій жінці, котра переплине Босфорський залив. Кемаль паша модернізує темноту сповиту турецьку жінку.

Кождого, що вводить щось нове в життю людства, зустрічають перепони та невдачі. Таке саме і з Кемалем пашою. Визволивши з гаремів сотки тисяч жінок, треба було їх віддати замуж, та на нещасте турецькі молодці відмовились брати їх за жінок, і то головно тому, що вони дуже грубі, бо кожда важить повиш двіста фунтів. В гаремі мали добре відживлення і нічого не робили, и потовстіли. А Турки люблються в струнких дівчатах.

Тай тут меткий паша дав собі раду. Дав приказ, щоби товсті жінки щодня дві години танцювали американського чарлстона. Диктатор думає, що це найкрасший спосіб на „зігнаніє" товщу.

В такий спосіб переводить Кемаль еманципацію турецьких жінок.

В. Гасій.

ЧИ НАРІД МАЄ ЗНОСИТИ СПОКІЙНО РОБОТУ ЯНИЧАРІВ?

Один мій приятель з Оліен, в стейті Ню Йорк, надіслав мені до прочитання лист зі старого краю. Сей лист показує мені, що українські іміґранти в Америці мають такі самі клопоти, які має наш нарід у старім краю, що ми таки справдішна частина нашого народного пня.

Пишуть у тім листі селяни галицького села про тяжку боротьбу, яку їм приходиться зводити зі своїм священиком. Громада постановила виставити собі в селі читальню, щоби освітити себе й свої діти та шукати лішших способів до боротьби за кращу долю. Се не сподобалося священикови та він став проти сього греміти від престола, страшучи людий вічними карами. Та люди на сі страхи не зважали та далі робили своє діло. Тоді парох покинув страшение надземними карами та взявся страшити людий вже земними карами: повідомив польський уряд, наговорив польським панам, що його парохіяни збираються робити щось страшного, навів на село жандармів, комісії, слідства. Наших людий тягали до протоколів, били, знущалися, карали на всякі способи.

В сей спосіб він сей парох нахилив людий до освіти, так він їх потішав у тяжкій боротьбі. Помагав їм, як той вовк, що дістався до отари та став за пастуха. Ратував, як ті яничари, про котрих пишеться в історії українського народа, ті діти українського народа, виховані ворогами на нищенне свого рідного народа. В сей спосіб відплачується яничар свому народови за той хліб, яким нарід його так щедро годує. В той спосіб виконує заповідь любови ближнього свого сей „слуга божий".

Читаючи сей лист, я бажав собі одного: щоби того рода яничарів, того рода вовків, що обібралися за пастирів, було в нашім народі як найменче. І се відай одно з найголовніших завдань нашого народа, який бється в неволі як риба об лід. Я час від часу чую нарікання людий на боротьбу, яка ведеться в нашім народі. Сяде такий чоловік, схилить голову та як стане жалуватися на наш нарід, що не має згоди, що має ріжні партії, що бореться один против другого. Нарікає і зітхає за згодою. А я, як прочитаю ось такий лист про наших яничарів, питаю таких людий: Чи й тепер нам треба сидіти тихо? Чи й проти яничарів маємо ми сидіти зі заложеними руками? Чи й з такими людьми ми маємо говорити про одну партію?

Чого добємося згодою з такими людьми? Чого? — питаю отверто.

Як будемо таким людям, чи радше нелюдам, потурати, то доведемо до того, що чесних людий серед нас не стане. Як будемо гладити вовків, то сі вовки скоро цілу отару переполють. Як будемо потурати яничарам, то незадово нашого народа не стане.

Були і є яничарами в других народів, і другі народи не потурають їм. Не говорять про згоду зі своїми яничарами, але боротьбу проти них. Хто каже, що боротьба межи партіями є лишень у нашім народі, а в других народів є лишень згода, сей видно чужих народів не бачив. Кождий живий народ нищить своїх ворогів, чи з чужого народа, чи зі свого народа, бо без нищення ворога він мусівби загинути.

Тай нам нема що нашим хрунам піддаватися. Хруні, що нищуть наші народні організації, шкільні, освітні, економічні, чи церковні, які такі організації хочуть повернути ворогам на пожиток, ми мусимо нищити без милосердя, бо як ми не знищимо сих ворогів, то вони знищуть наш нарід. То не значить, щоби нищити організації. Треба організації лишити й повернути на службу народа, але знищити яничарів, що пробують нас запрягти в ярмо.

Н. Костів.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ІЗЛЕН, Н. ДЖ.

Українська кольонія.

Ізлен се новозаснована місцевість, яка істнує всего 5 років. Найбільше тут живе Українців. Всі вони покупили собі доми і поволи їх вилачують. Трохи тяжко, але якось дають собі люди раду і тішаться, що живуть на свіжім воздусі та мають свій власний дах над головою. Бо тут таки краще жити як по міських брудних закамарках.

Тепер хочемо зорганізувати себе в справжню українську громаду. На разі заложили ми товариство „Просвіта" і маємо вже в нім 21 членів. Маємо пару центів і хочемо закупити пару лотів і будувати Народний Дім. А тепер працюємо ще над тим, щоби заложити гарний відділ У. Н. Союза і я певен, що то нам вкороткі вдасться осягнути. Коли тільки будемо поступати в згоді, то зорганізуємо гарну українську кольонію.

Яків Лемчик.

МУСКІҐОН ГАЙЦ, МИШ.

Зорганізовано товариство ім. Лесі Українки.

Тутешні українські жінки з Мускіґон і Мускіґон Гайц заложили товариство ім. Лесі Українки, яке поставило собі за ціль, допомагати бідним родинам та нести поміч потребуючим в ріднім краю.

На допомогу політичним вязням в краю улаштувало це товариство баль, а рівнож задуме повести й иншу акцію. Всі жінки з околиці повинні заінтересуватися цим товариством і вписатися в члени.

Писати належить до: Юлія Лавренчук: 1321 Mason Bldg, Muskegon Heights, Mich.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Сьогорічна коляда.

На руки Обеднання в Филаделфії вислано з рамени Українського Народного Комітету як коляду $150, які призначено на добродійні цілі в старім краю. Решту призначено на місцеві цілі:

Спис жертводавців слідуючий: о. Й. Чаплинський $6.00; по $5.00: М. Жидоник і І. Дух; по $4.00: Т. Каськів, М. Шуменко і М. Фамула; по $3.00: Ю. Майчак і С. Сиркевич; по $2.00: І. Ґинда, В. Василів, М. Хринівський, О. Биндюга, М. Ґинда, І. Зілінський, Г. Кленер, Л. Вессон, В. Добущак, Г. Савчук, І. Коляска, І. Лисак, Н. Лиховит, П. Романишин, К. Романишин, Т. Кіселик, В. Пастух, Д. Бакаляр, М. Галко, А. Ґрущак, М. Теслюк, Т. Романків, К. Базарніцька і М. Баґрій; по $1.00: Н. Хащевський, М. Дуфляк, Ґ. Горішний, Л. Лапчак, А. Мидла, В. Маціборський, С. Яцишин, Н. Божик, А. Шаран, П. Творищук, І. Глива, М. Оліярчик, Ю. Волошин, С. Скалецький, А. Будний, С. Кравчук, К. Шумська, Д. Чудик, В. Стойко, О. Химій, Р. Сворінь, О. Лисак, І. Пищ, С. Стойко, П. Прохницький, В. Яськів, Ф. Бурик, Г. Струк, А. Ґузар, Й. Данилик, С. Стиранець, Ф. Луков, А. Пристанюк, Е. Кондрацька, І. Ґурик, Т. Синдзюк, М. Вересюк, П. Шумський, П. Рубас, О. Полегонький, К. Мерещак, М. Лисак, І. Павлина, М. Кравчук, І. Павлина, А. Сторожук, М. Пашків, Д. Карач, Г. Сурма, С. Дзера, М. Рій, Н. Явчак, Н. Мартищук, Ю. Війтів, М. Кіцак, Ю. Кравців, К. Войтко, М. Бубній, І. Федорків, М. Мельник, М. Гаврилів, А. Банецька, А. Хома, І. Мохналь, С. Галко, Г. Блаженчак, Д. Макар, Р. Сушко, В. Ґвязда, М. Гонська, Д. Драбіщак, Й. Галко, Г. Дідоха, В. Ференц, М. Лещинський, Й. Данилик, С. Дмитрик, Н. Венцеляк, М.Наливайний, В. Василів, І. Гусак, П. Вибет, В. Кірпинка, А. Хащевський, Ю. Гонимар, В. Морозовський, Т. Шостак, А. Дуфляк, К. Бабич, В. Карпинко, І. Гавриш, П. Бибель, Ю. Гонимар, Г. Стибиль, М. Кадубець, Н. Н., В. Буць, Н. Н., В. Стахура, М. Мохналь, С. Галко, П. Баньковський, В. Пастух, М. Маслюк, Р. Сушко, Д. Бакаляр, Т. Кіселик, К. Біловус, В. Прокопів, І. Бурачик, І. Бжук, М. Дзендзель, М. Баґрій, Т. Іваник, Г. Штогрин, С. Данькевич, А. Микуляк, А. Варешко, П. Козак, М. Ничипер, М. Яблонський, В. Цимбаліста, А. Шрамек, Б. Крочинський, Г. Панців, І. Дибайло, А. Пришляк, С. Балік, М. Нагірний, Т. Починюк, Д. Скібяк, Г. Сеґін, М. Бардаль, А. Біловус, А. Жмут, С. Рудий, Й. Снігур, М. Добровольський, П. Мерц, З. Коваль, М. Ничипір, А. Сурма, М. Свергун, І. Стельмашко, Н. Нагірний, О. Чупка, Каседан, Т. Романків, М. Заболотний, С. Головчак, П. Відземок, В. Дубас, М. Дубас, І. Лисик, С. Прихода, М. Литвин, П. Репета, Н. Ґураль, І. Ґураль, М. Шкільний, К. Гандзюк, К. Бойко, М. Сорочан, Й. Фурда, О. Прийдун, Г. Голумбйовський, А. Питарський, В. Кузьма, Г. Верета, Р. Бардаль, В. Ґіба, В. Пташник, З. Литвин, С. Зілінський, А. Зілінський, Я. Гарасимчук, І. Ґвязда, А. Будник, І. Стець, М. Клюфас, В. Кіт, М. Данилевич, Д. Скібяк, І. Т. Красножоний, В. Воробець, В. Сидорович, П. Костів, І. Роговський, Т. Теребецький, Т. Іваник, П. Горичун, К. Яцусь, Д. Владика, М. Кулик, А. Мерц, П. Канарок, М. Маселко, П. Пересюк, А. Борищук, Карпа, А. Бучак, М., В. Тимчишин, С. Булик, І. Ткач, Т. Ягрест, М. Кулик, І. Манківський, Д. Питоренко, А. Ґулька, А. Дзендзель, С. Бучак, І. Станімір, М. Павлусь, І. Маєвський, Г. Ґулька, М. Мельник, А. Залуцький, С. Рудий, С. Бучак. М. Козак, І. Мандюк, П. Владика, С. Бакуненко, М. Даткур і Т. Оринчак; В. Бараневич $1.50 і М. Петрашек $1.25.

Заколядували $325.75; дрібними датками $45.55; разом коляди зібрано $371.30.

Ця сума розділена як слідує: Рідна Школа $50.00; Інваліди $50.00; Просвіта $25.00; Політичні вязні $25.00; Народний Дім $221.30; разом $371.30.

Колядували слідуючі: Н. Хащевський, М. Дуфляк, М. Лисак, І. Настюк, Л. Муляр, І. Мохналь, А. Хома, Е. Миоик, П. Шафранська, О. Кохалевич, Е. Коца, К. Білоус, Г. Сеґін, Б. Маєр, О. Мерц, К. Базарніцька, І. Карач, К. Руджило, М. Грущак, А. Дуфляк, Ю. Баніт, М. Мохналь, С. Галко, Кат. Буць, Т. Маселко, С. Пашків, Н. Бурбела, Н. Стець, С. Прихода, З. Літовинський, М. Яблонський, І. Бакун, Г. Біленький, С. Карпа, І. Ґураль і І. Роговський.

Всім жертводавцям як рівнож і колядникам, щиро сердечно дякуємо.

За Комітет:
І. Лисак, предс.,
І. Грниник, секр.

Степан Курочка оженився при помочі посередника подруж. Вже на другий день по шлюбі прибігає до посередника дуже сердитий.

— Ви обманець!! Ви запевняли мене, що вона горбата, що криває трохи на ліву ногу та що має 500 тисяч маєтку, а тепер я переконався, що то все неправда; вона не має навіть 50 долярів!

— Ну, щоби все було неправда, того я не сказав би — старається посередник успокоїти нещасного жениха. — Справа з віном представляється дійсно так, як ви кажете, але все инше, то таки щира правда.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Ліцитаційна Випродаж
В Четвер, Марта 17-го
ДОЩ ЧИ ПОГОДА

На землі поміряній, порізаній і поділеній на 5, 6, 8, 10, 12, 14 аж до 35 акрів. Земля чиста, право власности гарантоване. Вся земля майже рівна, без каміння. Добра під тометос, калифлавер та другу огородовину. Деннкотрі з сих земель мають гарні ovoчі, деякі ґрунти ніколи не були обоширі. Один кавалок з 5 будинками. Деякі з кавалків при головній і річці. Деякі з тих земель зараз при них, межи фабричними місцями, близько дороги, деякі зараз при ній. Добрі до будови... під годівлю курий, молочарню, школи, церкві і почти. Сі землі ідеальні під годівлю курий, молочарню, ярину або плекання дерев. Один кавалок надається на газолінову станцію. Лишень 25 миль з Ню Йорку. Щоб вихінчити спадок, продам на Публичній Ліцитації в четвер, 17-го марта; о год. 2-ій, спродумо на самій землі, званій як Фарма Др. Гарриса, на головній дорозі з Flemington до Frenchtown, N. J. Умови: 20% готівкою, решта по 1% або після вашого бажання. Тут є ваша нагода набути свою власну господарство. **Поїзди відїзджають з Ню Йорку з стації Пенсилвенія, 33-та ул. і 7-ма Евня. 11:50 перед полуднем, до Flemington, N. J. З Ньюарку 12:24 полудне з стації Meeker і Elizabeth Евню. Воєн буть чекати на стації в Flemington, N. J.** 58-60

KARAN, Auctioneer. Phone Atwater 1978

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!
УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА УЛАШТОВУЄ
ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНО-ЦЕРКОВНЕ
ВІЧЕ
В НЕДІЛЮ, 13-го МАРТА, 1927, О ГОД. 2.30 ПОПОЛУДНИ
В ГАЛИ СВ. ВОЛ. ВЕЛИКОГО, 334 E. 14th ST., (між 1. і 2. Ев.), NEW YORK.
Головний бесідник буде о. ПАВЛО КОРСУНОВСЬКИЙ, наочний свідок церковних подій на Україні. 56-3
ВХІД ВІЛЬНИЙ! — Запрошує всіх — КОМІТЕТ.

ПОЗІР! **НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!** ПОЗІР!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМОГ. Т-ВА „СКАЛАТ"
відограється
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13-ГО МАРТА 1927 РОКУ
при співучасти артист.: Машир, Міліни, Гурського, Гупалової, Котовички, Гладунової, Митришина, Мережка, Котовича, Яновського, Яценка і др.
комедію в 4-ох діях з співами і танцями М. Старицького
ЗА ДВОМА ЗАЙЦЯМИ
Режисер Н. Гурський
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-219 EAST 6th STREET NEW YORK, N. Y.
Початок о год. 8-ій вечером. — Вступ $1.00 і 75 центів.
Родимці! Кожний, хто хоть раз бачив цю чудову, смішну комедію, той і на сей раз прийде подивитись, тим більше, що в цій штуці беруть участь найліпші артисти і любимці публики.
Цю комедію в цім сезоні виставиться лиш один раз 57-8

ВСІ! ПРИХОДІТЬ НА ВСІ!
ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО
КОНЦЕРТ
ЩО ВІДБУДЕТЬСЯ СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО КЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ
В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,
66-68 E. 4th STREET, (Manhattan Lyceum) NEW YORK, N. Y.
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13-го МАРТА, 1927 РОКУ.
В Концерті-Святі візьмуть участь: Хор ім. Леонтовича, Мандоліновa Орхестра, Діточий Хор, О. Азовський, І. І. Великанов — оперовий тенор, В. Н. Великанова — сопран оперова співачка Наконечна, Соло на піяні — С. Содомора, Скрипкове соло — А. Яремчук, і инші.
Реферат виголосить т. Я. Л. — ПОЧАТОК о годині 8-ій вечером.
Українські Робітники і Робітниці міста Ню Йорку і околиці! Святкування річниці смерти незабутнього поета поневоленого народу — Т. Г. Шевченка — зачисляється сьогодні до робітничих червоних свят і кождий робітник і робітниця повинні віддати — заслужену честь і шану борцеві за національне і соціяльне освободження працюючого народу. Програма концерту свята багата й цікава. То-ж приходіть всі! 58
ВСТУП 65 ЦЕНТІВ. — ПІСЛЯ КОНЦЕРТУ ТАНЦІ ДО ПІЗНОЇ НОЧІ.

ХТО ХОЧЕ СПРОВАДИТИ СВОЇХ РІДНИХ АБО ЗНАКОМИХ ДО КАНАДИ.
Тепер найвідповідніша пора вислати корабельну карту тому, що квота для іміґрантів не єсть ще заповнена. Ваші кревні чи знакомі можуть тепер приїзджати до Канади що весну без жадних перешкод. Наша аґенція се одинока українська аґенція на цілу східну Канаду, це провадимо свій інтерес через двайцять літ в Монтреалі і маємо всі полученя в кождім краю. Коли ваші рідні чи знакомі пасажири приїдуть до Канади, ми заопікуємося ними тут до часу, доки ви не заберете їх до себе. Звертайтесь в тих справах до нас чим защадите гроші і час. Пишіть по інформації до:
ANGLO-UKRAINIAN STEAMSHIP TICKET AGENCY,
243 CRAIG CTREET, WEST MONTREAL, QUE., CANADA.

Tel. HOLYOKE 1766. DMYTRO SHABAN, Prop.
SHABAN NURSERY
НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН.
Деревця овочеві (щепи) всякого рода, рівнож дерева тінисті, корчі оздібні, рожі, виногради, живоплоти і т. п. Ілюстровані катальоґи і порадники огородничі в язику українськім і англійськім висилається за надісланням 6 ц. марками на кошта пересилки.
Пишіть до: 26—
Shaban Nurseries, 27 Artisan St., Willimansett, Mass.

З КРАЮ ДО КАНАДИ
спровадимо сейчас Ваших кревних чи знакомих без жадних перешкод. Вдавайтесь по близші інформації до: 58—
UNION EXCHANGE CO.,
2320 W. CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.

Tel. Address: ZAHAY NEWYORK TELEPHONE: ORCHARD 8966
УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКЕ БЮРО
ПРОВАДИТЬ СЛІДУЮЧІ ВІДДІЛИ:
1. Пересилка грошей, 2. Відділ шифкартовий, 3. Відділ правничий і нотаріяльний для справ американських і старого краю, 4. Відділ реальностий.
Кождий відділ має спеціялістів. Обслуга точна і совісна. Поради даром. Звертайтеся з довірєм до своєї рідної інституції.
ВАСИЛЬ ЗАГАЄВИЧ,
президент і головний управитель,
Д-р Семен ДЕМИДЧУК, управитель відділу реальностий, Володимир КНІГИНИЦЬКИЙ, касієр; Дмитро ГАЛИЧИН, управитель заграничного відділу; Михайло РАДИК, адвокат.
GLOBE SERVICE CO.
(Біля Церкви і Січового Базару)
30 EAST 7TH STREET, NEW YORK, N. Y.

АЛЕКСАНДЕР ХИЛЯК
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
полагоджує всякі справи правні чесно і совісно.
233 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
Woolworth Bldg., Room 1526.
Tel. Whitehall 6930.
Вечерами від год. 7 до 9 під ч.
340 EAST 17th STREET,
NEW YORK, N. Y.
27— Tel.: Lexington 2193

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVENUE,
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається переглядванием абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

БРИНДЗЯ - ГРУДКА
ПРАВДИВА СТАРОКРАЄВА
по ціні гуртовій 45 ц. фунт не меньше 6 фунтів, а 100 фунтів по 41 ц. Товар першої кляси. При замовленню присилайте 10% задатку. 53-
Імпортує:
J. FERENCC
535 E. 17th ST., NEW YORK, N. Y.

ПАТЕНТИ
BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.
Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жадание, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити ваші права сейчас.
Найбільші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

НА БОЛІ І ДОЛЯГАННЯ
PAIN-EXPELLER
Торговельна марка Реґістр. Уряду Злучених Держав.
ПРИЯТЕЛЬ В ПОТРЕБІ.

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодерніші електричні апарати

ВДАВАЙТЕСЬ ДО СПЕЦІЯЛІСТИ ПРАКТИКУЮЧОГО 27 ЛІТ У ВАШИХ НЕДУГАХ.
Без ріжниці, як застаріла Ваша недуга, я Вам поможу.
Хронічні недуги мущин і женщин лічу успішно модерними методами.
ДАЮ СКОРІ РЕЗУЛЬТАТИ у всіх недугах нервових, шкірних, кровних, нирковних, мочевих, ревматичних, гемороїди та недугах кишок. З еґзамінуйте вашу кров.
Мої оплати умірковані, включаючи особисті оглядини при кождій візиті. X-РЕЙ і хемічна аналіза
ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.
DR. LOUIS ZINS, 110 E. 16th ST. NEW YORK,
межи 4th Ave. і Irvington Pl.
Години: Денно 9. рано до 8 вечер; в неділі від 9 рано до 4 пополудни.

ІДЕАЛЬНИЙ РІЗДВЯНИЙ ДАР.
НЕ ПОСИЛАЙТЕ ГРОШИЙ
ЗА СЕ ЗОЛОТЕ 14 КАР. ПЕРО З ВАШИМ ІМЕНЕМ.
Безплатно 14 кар. золотом.
Для обзнакомлення публики з нашим чудовим пером предкладаємо його, котре стоїть $3,00, лишень за $1.75. Кромі сего витиснемо Ваше імя на нім золотими буквами. Перо ґарантуємо. Само наповнюєсь і є 14 кар. За ту саму ціну вишлемо дамське перо з позолочуваним кільцем для стяжочки. Не посилайте цента, лишень імя і адресу. Заплатите аж при відборі пера $1.75 та посилку або коли пришлете гроші, пересилку оплатимо самі. Коли будете невдоволені, звернемо гроші. Гарна річ на подарунки для рідних в краю.
Замовляйте і пишіть: 259с—
THE BRITMOR CO., Dept. U,
404 — 4th Ave., New York, N. Y.

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга чесна і дешева.
Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
48 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

ЖАРТИ.

„А л е". Три дівчата говорять між собою: — Тай лише подумати, що вона рішилась вийти за нього!... Таж він такий старий, що мігби бути її батьком!

— І досить поганий, міг би бути її братом.

— Так, так, але досить богатий, щоби бути її чоловіком.

Подружа то інституція основана на любови. Любов є сліпа — отже подружа є інституцією сліпих.

Вольтер раз у гніві загрозив своїй любці, що оголосить її любовні листи. На те відповіла вона: Моїх листів я не потребую соромитися, мені треба хіба соромитися їх адреси!

С у д д я: Отже розкажіть, як ви закралися до того дому.

О б в и н у в а ч е н и й: Не можу, то фахова тайна.

Один Італієць хотів дістати американське горожанство. Дістав звичайні питання: хто є президентом Злучених Держав, хто віцепрезидентом і т. д. Вкінці урядовець спитав його, чи він міг би бути президентом. Італієць сказав, що ні.

— Чому ні?

— Прикро мені, — сказав Італієць схвильований — але я маю стільки заняття, що таки не можу.

Добрий спосіб.

А с е к у р а ц і й н и й а г е н т (до приятеля): Одинокий обезпечений в моїм товаристві на більшу суму, а саме на 50 тисяч долярів, помер уже після 14 днів від хвилі заасекурування.

П р и я т е л ь: Боже! а щож ви зробили?

А г е н т: Я оженився з його вдовою.

Ж і н к а (перед ювілерською виставою до чоловіка): Дивися, що за чудова бранзолета! Ах, якими гарними діямантами висаджувана вона! А вилискується, аж очи болять дивитися на неї.

Ч о л о в і к: Правду кажеш. Ходім дальше, а то ще зірвеш собі очи.

Г о с п о д а р (до вуличника): І ви казали, що шукаєте праці, а тепер лежите собі на сонці тай приглядаєтеся, як женці жнуть!?

В у л и ч н и к: Таж мушу придивитися праці.

А. (до знакомого): То ваша сестричка ще не вийшла замуж? Якжеж їй живеться?

Б.: Дуже добре. Щоправда, вона з дня на день старша, але з року на рік молодша.

Д і д и ч (злий, що заяць вирвався йому, до н а г а я н ч а): Ну, але ви також собі нічого! Ви пороху не винайшли!

Н а г а я н ч: Але відчув його нераз на власній шкірі!

А д в о к а т приловив при своїй касі злодія, якого щойно вчора боронив у суді, а якого суд увільнив завдяки його обороні.

А д в о к а т: А ви драбуго! То я на те виборов для вас волю, щоби ви розбивали мою касу?! Зараз віддам вас поліції.

З л о д і й: Пане доктор, не робіть того — відповідає злодій усміхаючись — бо оба зблямуємося!

П о в о д а т о р (показує чужинцеви все, що є цікаве в місті): А отсей будинок то ратуш.

Ч у ж и н е ц ь: То гарна величезна будівля! Скільки-ж то там урядовців працює?

П о в о д а т о р: Може половина, а може й то ні.

ВЕЛИКОДНІ СВЯТА
ПРИГАДУЮТЬ НАМ РІДНИЙ КРАЙ.
Ваші рідні ожидають Вашої помочі — тому подбайте, щоби і вони мали ВЕСЕЛІ СВЯТА — посилайте АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛАРИ.
Доларами виплачуємо на послідній крайовій почті.
Продаємо шифкарти на-найліпші лінії.
Виготовляємо повновласти, контракти купна і продажі, полагоджуємо всілякі старокрайові справи по умірковaних цінах.
Наш Банк совістно обслугує Українців від поверх 25 літ. В якому зложено людських ощадностий на поверх 5,500,000.00 доларів. За ним практика і досвід.
BOSAK STATE BANK
Scranton, Pa.
Український Департамент обслугує К. ВИШНЬОВСЬКИЙ.

БАНКИТИР УМЕР
комедія з сільського життя на три дії.
виступає в сій штуці 14. осіб. — Ціна 35 центів.
Замовлення слати до книгарні „Свободи".
„SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НАЙШВИДЧЕ, НАЙБЕЗПЕЧНІЙШЕ, НАЙДЕШЕВШЕ
можете переслати на
ВЕЛИКДЕНЬ
АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ
— ЧЕРЕЗ —
СТАНДАРД БАНК
котрий доручає доляри почтою або телеграфічно в найблизшім почтовім уряді — в якнайкоротшім часі — у всіх частях Українських Земель та рівних краях.
Банк поробив приготовання, щоби помимо навалу праці перед святами, гроші були на час доручені. 55—
STANDARD BANK
(MEMBER FEDERAL RESERVE SYSTEM)
55 Avenue B. cor. 4th Street
1st Avenue cor. 79th Street
NEW YORK, N. Y.

Columbia
НАЙНОВІЙШІ УКРАЇНСЬКІ І РОСІЙСЬКІ РЕКОРДИ КОЛЮМБІЯ

М. Зазуляк, барітон.
70001F (Христос Воскрес
(Согласно заспіваймо
Евген Жуковський, барітон.
27083F (Зрадниця
(Що грубе, то добре
27084F (Ой козаче біловусий
(На весілю при вечері
Українська Орхестра П. Гуменюка.
27087F (Ой там за лісом
(На весілю під хатою
Павло Гуменюк з припадковим співом.
27088F (Гусяр гуси зганяє
(Хотіла мене мати
Евген Жуковський, барітон
27080F (Снятинська коломийка
(Ой поїхав мій миленький
27081F (Стоїть гора високая
(Пусти мене, мамо

Павло Гуменюк вносить Україну у ваш дім.
27079 (Придани
(Пересувини
70004F Хрестини в 2. частях
27078F (Грай, або гроші віддай
(Танець під вербами
27076F (Ой піду я лугом, лугом
(Ой мати мати, москаль в хаті
Жуковський і Красновська, дует.
27077F (Пійшла мати на границю
(Сійся, родися, на щастя...
12048F (Веселая вдова, вальс
(Кармен Сильвій, вальс
Михайло Зазуляк, барітон з акомп. орхестри.
70003F (Отче Наш
(Вірую.

Р О С І Й С Ь К І
Бордер. — С. Ф. Сарматов, Комик ... 20088F
Эх ты доля, моя доля. — Д. Медов, Тенор ... 20089F
Гармошка. — Д. Медов, Тенор ... 20084F
Под вечер осенью ненастной. — Д. Медов, Тенор ... 20090F
Пошли девки в Дон купатся. — Д. Медов, Тенор ... 20089F

У К Р А Ї Н С Ь К І
Бог Натуру. — Евген Жукосвький, Барітон ... 27068F
Борщик з грибами. — Евген Жуковський, Барітон ... 27065F
Чабан. — Танець. — Орхестра П. Гуменюка ... 27071F
Чи є в світі молодиця. — Володимир Ділов, Бас ... 27073F
Гей, Січ іде, красний мак цвите. — Михайло Зазуляк, Барітон ... 27075F
Гуцулка. — Танець. — Орхестра П. Гуменюк ... 27071F
Не женися, сину. — Евген Жуковський, Барітон ... 27072F
Не пора. — Михайло Зазуляк, Барітон ... 27075F
Ой, де ти була? — Іван Петляк і Грицько Когут ... 27067F
Ой, іду, іду. — Д. Медовий, Тенор ... 27066F
Ой, не світи місяченьку. — Д. Медовий, Тенор ... 27066F
Ой, там на Йордані. — Евген Жуковський, Барітон ... 27069F
Ой, Дніпре, мій Дніпре. — Володимир Ділов, Бас ... 27073F
Ой, відси гора. — Евген Жуковський, Барітон ... 27074F
Поправини. — Чвасть І. і ІІ. — Орхестра П. Гуменюка ... 27070F
Спінджак чорний. — Іван Петляк і Грицько Когут ... 27067F
Старість не радість. — Евген Жуковський, Барітон ... 27072F
Щедрий Вечір нині. — Евген Жуковський, Барітон ... 27069F
Там на горі крута вежа. — Евген Жуковський, Барітон ... 27074F
Танцюйте, молодички. — Українська Орхестра Колюмбії ... 27064F
Українське весілля. — Часть І. і ІІ. — Орхестра П. Гуменюка ... 70002F
Во Вефлеемі. — Евген Жуковський, Барітон ... 27068F
Вся родина на весілю. — Українська Орхестра Колюмбії ... 27064F
Забрали-забрали. — Евген Жуковський, Барітон ... 27065F

Жадайте повного каталога українських і російських рекордів. Пишіть або приходіть до нас. Пришліть спис рекордів, котрі хочете, а ми сейчас вишлемо їх вам за посліплатою (C. O. D.). Всі замовлення виконуємо скоро і ретельно. 24
UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,
86 - 2nd Avenue cor. 5th Street,
New York City
ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.

ДЕЩО ПРО ЛЮДСЬКЕ ТІЛО.

(Продовження).

Шкіра

у людини тонка й гнучка та загалом покрита тільки маленьким, ніжним та рідоньким волоссячком. На верху голови, а у чоловіків також на щоках, волосся значно сильніще, грубше й густіще. Шкіра має багато малесеньких дірочок, які голим оком ледви можна доглянути. Ці дірочки, це устя малесеньких цівочок, яких безліч є у нашій шкірі; із деяких тих цівочок виділюється лій, яким шкіра завсіди вимащується, через що вона гнучка, не промакає й не тріскає від вогкости й холода; з инших цівочок виділюється піт, трійлива теч, яка витворюється в нашому тілі. З досвіду знаємо, що зверху із шкіри легко здирається тоненька, прозора болоночка; це нашкірень, під яким є значно грубша шкіра властива. Зверху нашкірень знаєдно злущується і наростає свіжий. Коли ми добре відживлюємося, то під шкірою нагромаджується груба верства сала. Шкіра дуже важне знаряддя нашого тіла: вона перш за все охоронює його від холоду, жару та ушкодження, потім виділює піт, що мігби нас отруїти, а вкінці шкірою ми щей дихаємо так як легенями, значить, із повітря втягаємо особливий газ, званий киснем, без якого ми не можемо жити. Той кисень входить у шкіру згаданими цівочками, лоєвими й потовими. Знаючи, які чинности сповняє шкіра, ми зрозуміємо, що наш обовязок дбати про те, щоб вона була здорова. Перш за все треба берегтися ушкодження шкіри, бо щілинками й ранами в шкірі дістаються до нашого нутра зарази ріжних хвороб, що викликують в шкірі болячки а часом навіть дуже тяжкі заразливі хвороби. Потім треба дбати про се, щоб наша шкіра була завсіди чиста, бо бруд і болото затикають лоєві та потові цівочки, через що шкіра не може виділювати, так як слід, шкідливого поту та втягати в себе животворного кисня. Для цього треба по змозі як найчастіше змивати цілу шкіру чистою водою, та дбати про чистоту білизни й одежі. Найбільше всяких заразків, коросту, пархи і всяку погань набираємо на наші руки, а також і на лице; тому, прийшовши звідки небудь до дому, треба зараз же руки, а по змозі й лице, обмити милом, яке дуже добре нищить усяку погань та чистить шкіру від болота й бруду. Крім цього треба шкіру привичаювати до холоду й спеки, бо коли в чоловіка шкіра дуже розніжена, то він легко перестуджується й слабує. Для цього треба літом купатися в холодній воді, а що дня вранці або перед спанням змиватися холодною водою. Дуже здорові також соняшні купелі, які легко впорядити собі літом над річкою або ставком. Одіж повинна бути завсіди вільна а не тісна, щоб не спиновати круження крови у шкірі. Рани на шкірі змивати часто карболевою водою, а коли цеї нема під руками, то просто водою з милом та обвязувати дуже чистим білим полотенцем. Коли застудимося, то треба вигрітися в ліжку, доки не полекшає; добре також пити гарячий чай, або відвар з материнки, або липового та бзового цвіту.

Волосся на голові треба держати також дуже чисто: змивати часто водою і милом та чесати густим гребінцем, бо коли волосся завсіди брудне, то воно знесилюється й випадає.

Мязі.

Під шкірою маємо мясо. Воно не одностайна, безпостатна маса, але розділене на особливі платочки, які називаємо мязями, або мускулами. Мязі дуже пружисті і можуть сильно корчитися й видовжуватися, а що вони своїми кінцями прирóстають до ріжних костей, то коли вони скорчаться, тоді дотичні кости мусять змінити своє положення. Таким чином мязями виконуємо рухи нашого тіла. Мязі волокнисті а їх волокна складаються ще з волоконців, та вже таких тонесеньких, що голим оком, без сильно побільшуючого скла, їх не бачити не можна. Коли ми добре відживлюємося та коли ми в міру працюємо, тоді мязі гарно розвиваються і більшають; колиж ми недобре відживлюємося або дуже мало працюємо й мало рухаємося, тоді мязі маліють і нидіють. Для того, щоб наші мязі були здорові та гарно розвивалися, треба в міру працювати, оскільки можна найбільше проходжуватися на свіжому повітрю, та, звичайна річ, у міру відживлятися. Забави в саду, на полі або в лісі, пливання, сковзання зимою та проходи по лісах і горах спричинюються дуже до здоровля наших мязів. Коли ми працюємо мязями і відчуваємо втому, треба відпочити, бо надмірна праця мязів шкідлива.

(Дальше буде).

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Повідомляється інтересовaних, що місячні збори Корпорації Українського Дому відбудуться в **неділю, дня 13. марта,** о год. 3-ій пополудни, у власнім Домі Корпорації, під ч. 158-60 Mercer St. 58

Секр.

Телефон: Gramercy 5881.
Др. К. Д. БІЛИК
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ.
ЕЛЕКТРИЧНІ ПРИРЯДИ.
Урядові години: від 12. до 1-ої, від 6. до 8-ої і після умови.
311 E. 18th ST., NEW YORK CITY.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Житомирського заведення породів і Київського Зайцевського шпиталя.
B. E. SHMULENSON,
171 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121
ПОРАДИ І ПОМІЧ.

ОБДОВЖЕННЄ БУДУЧНОСТИ.
Коли купуєте біжутерію, футра, радіо апарати, дорогі авта на легкі сплати, сі сплати обтяжують ваш дохід в будучности, — коли жиєте, не зважаючи на жолудок і переїдаєтеся, або за скоро їсте, через се накладаєте також обдовження на вашу будучність і в невдовзі станетеся хорим по причині хронічних клопотів з вашим жолудком. Трінера Гіркє Вино тішиться від 37 літ заслуженою повагою яко лікарство, добре на жолудок, чистить і удержує в чистости кишки, усуває нестравність і лихий апетит, затвердження, гази, болі голови і тим подібні жолудкові клопоти. Воно все поможе. P. Pilar Ramirez пише до нас з Richvale, Calif., д. 7. лютого: „Трінера Гіркє Вино зробило добре для моєї жени". Купіть бутельку від свого аптикара ще днесь! Прібку вишлемо по одержанню 15 ц. через Joseph Triner Company, 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ВАЖНЕ
ДЛЯ ГР. КАТ. ЦЕРКОВ І ДЯКОУЧИТЕЛІВ.
У нас можна набути
„СЛУЖБУ БОЖУ"
на три голоси і партитуру.
Всі чотири книжки $15.00.
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДО ВИНАЙМУ ШТОР, помешкане і вуджарня, дешевий рейт, штор вживаний через 15 літ як бучерня і гросерня. Голоситись під число **367 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.** 54-8.

ПОШУКУЮ Якова Польняка, родом з Бушкович, коло Перемишля; має перебувати в Ню Йорку. Я маю лист від своєї сестри законниці зі Станиславова, в тім листі просить Вас Ваша сестра законниця, аби ви подали адресу свою. Хто знає про него, або він сам, прошу зголоситися до: **Теодор Захаревич, P. O. Box 236, Derby, Conn.** 58-9

ПОШУКУЮ брата Ілларіона Вікторовича Юзківа. Походить з Волиня, Острожського повіту, с. Мокра-Воля, а також земляків з Ляхівців. Ласкаві звідомлення прошу надсилати по адресі: **TERENTIY IOUSKIW, rue de Villerupt N. 7/II, Audun-le-Tiche (Moselle), France.** 58-60

НА ПРОДАЖ ФАРМИ: 39 акрів, близько камінної дороги, добрі будинки. Ціна $3,900; 12 акрів, близько камінної дороги, добрі будинки. Ціна $2,500. Пишіть по лісту фарм. Всі відповіди в англійській мові. 58-9
DANIEL F. BOTTA,
R. F. D. 2, Box 89, Flemington, N. J.

НАСЛІДКОМ МОРГЕЧІВ мусять бути продані до 8. квітня с. р. дві фарми, одна в місті, а друга за містом; можна купити їх за ціну вартости, без жадних зарібкових коштів. Добра нагода. Пишіть або приїзджайте до **FIRST NATIONAL BANK, Wm. Hlynsky, Albion, Pa.** 56-9

ДЕКЛЯМАТОР для кождої школи, клюбу, кружка чи хати. Більше чим 200 ріжних деклямацій на всі свята і оказії, з портретами авторів і їх житеписами. Декляматор „Струни" в 2-х томах, ціна $2.00, в оправі $2.60. 56-1
SICHOWY BAZAR,
34 East 7th Street, New York, N. Y.

ПОТРЕБА СПІЛЬНИКА або СПІЛЬНИЧКИ до бизнесу, з малим капіталом. Голоситися: 57-60
Mr. FINE,
239 Catherine St., Philadelphia, Pa.
або **J. B.,**
132 — 18th St., Brooklyn, N. Y.

КАРОЛІНА СОХАЦЬКА з Городенки, Галичина, пошукує свого батька Йосифа, котрий перебуває останними часами в стейті Огайо. Важна родинна справа. Зголоситися листовно або особисто до: 57-9
GLOBE SERVICE COMPANY,
30 E. 7th Street, New York, N. Y.

MARIA SKUBOWA
УКРАЇНСЬКА АКУШЕРКА
133 E. 7TH ST., NEW YORK
2 floor. 53-74
TELEPHONE: ORCHARD 8262.

НА ПРОДАЖ.
З причини довголітної недуги, спродам 9 моргів орної землі і будинки господарські, в старім краю, село Рівня, 15 мінут ходу до Устрік Долішних, пов. Ліско. Знаючим ті околиці і той ґрунт, Процівка, дальші пояснення подам листовно. Голоситись до: 51-3
WLASTYTEL,
1020 Bingham St., S. S. Pittsburgh, Pa.

ПРОДАЄТЬСЯ молочна фарма 29 акрів, 3 лошади, 6 молодих коров, 1 бик, 100 курий, 7 індиків, 7 безрог, 193 десятин землі, дохід за молоко $385 в місяць, найліпша місцевість в нюйорськім стейті.
Голоситися до: 46—
PETER GUZOWSKI,
404 Ann Street, Rome, N. Y.

АГЕНТИ — НОВИЙ ПЛЯН дуже легко дасть Вам заробити $50 до $100 тижнево, продаючи сорочки впрост людям. Капіталу ні практики не вимагається. Представляєте саму фабрику. Пишіть тепер по Дарові Зразки. MADISON SHIRTS, 564 Brodway, New York.

ПОЗІР! ПОЗІР!
МАЄМО КРАЙОВУ БРИНДЗЮ
Продаємо 5 кільо, то є 11 фунтів за $5.25; 25 кільо, або 48 фунтів за $22.00.
Шторникам 20% опуст.
При замовленню присилати $2.00 завдатку. 28—
GEO. MYCHUDA,
1529 Newport Ave., Northampton, Pa.

ДЕВЯТЬ КНИЖОК ЗА ДОЛЯРА!
Хто пришле одного доляра, дістане оплатно в рекомендованій посилці 9 книжок В. Будзиновського:
1) Ішли діди на муки, 2) Історія України І. (княжий вік), 3) Історія України ІІ. (литовсько-польський вік), 4) З живого медведя (комедія), оповідання: 5) До віри батьків, 6) Шагін Ґерай, 7) Небіжчик ходить, 8) Волю бути козачкою, 9) Пластун. 279-
Доляра висилати в рекомендованім листі на адресу: **W. Budzynowsky, ul. Chrzanowska, 11. a., Lemberg, East Galicia, Poland, Europe.**

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2566